

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Миколаївської обласної військової адміністрації
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут

МАТЕРІАЛИ

Національний університет
кораблебудування
імені адмірала Макарова

Навчально-науковий
гуманітарний інститут

VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

м. Миколаїв
4 квітня 2025

54025, м. Миколаїв, пр. Героїв України 9,
тел.: +38(0512)42-47-33

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ТА
ФІЛОСОФІЇ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК:
ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ**

Матеріали VIII Всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції

4 квітня 2025 року

МИКОЛАЇВ

2025

УДК 1: 3: 001: 8 (062.552)

А 38

Науковий редактор: Людмила Матвієнко, кандидат історичних наук, доцент

Редакційна колегія: Ірина Ворчакова, кандидат політичних наук, доцент;

Оксана Гінкевич, кандидат педагогічних наук, доцент;

Людмила Мухіна, кандидат психологічних наук, доцент;

Оксана Патлайчук, кандидат філософських наук, доцент;

Михайло Федоренко, кандидат історичних наук, доцент;

Ірина Шаповалова, кандидат філософських наук, доцент.

Затверджено Вченою радою НУК

Протокол №4 від 25.04.2025

А 38

Актуальні проблеми соціально-гуманітарних наук: перспективи та виклики: матеріали VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. 4 квітня 2025 року. Миколаїв : НУК ім. адм. Макарова, 2025. 721 с.

У матеріалах конференції подається комплексний аналіз актуальних проблем соціально-гуманітарних наук. Зокрема розглядаються психолого-педагогічні проблеми становлення особистості, осмислюються трансформації та перспективи сучасного соціального і політичного процесу; визначається специфіка дискурсу історії та розвитку регіональних медіа.

Матеріали конференції стануть у пригоді дослідникам соціально-гуманітарних наук, магістрантам, студентам.

УДК 1: 3: 001: 8 (062.552)

© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2025

Музика С. Є., Продан Т. Я. Вплив економічних процесів на суспільство .	238
Марунчак А. В., Шаповалова І. В. Проблеми відродження національної культури в Україні	242
Алексєєва А. Ю., Сищенко Д. О., Шаповалова І. В. Пропаганда під час війни в Україні, схеми і маніпуляції суспільною думкою в ЗМІ	247
Кудря А. В., Белосвіт Я. О., Шаповалова І. В. Феномен конформізму – чому люди йдуть за натовпом?.....	252

РОЗДІЛ III

ФІЛОСОФСЬКІ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Баришник Ю. М., Патлайчук О. В. Епоха диктатури толерантності у сучасній культурі	256
Козирко О. А., Патлайчук О. В. Межі та об'єктивність наукового пізнання у контексті штучного інтелекту та квантових обчислень	260
Джангиров М. В., Патлайчук О. В. Аналіз глобальних проблем сучасності на прикладі України та можливих шляхів їх вирішення	268
Корзняков О. С., Патлайчук О. В. Аналіз теорії поведінкової економіки як науково-дослідницької програми за методологією І. Лакатоса	272
Баришник Ю. М., Патлайчук О. В. Філософські проблеми квантової механіки	277
Куровський В. В., Патлайчук О. В. Етичні питання в процесі розвитку штучного інтелекту	280
Гунченко О. В., Патлайчук О. В. Феноменологія мистецтва: філософська інтерпретація живопису Поля Сезанна в роботах Моріса Мерло-Понті	284
Єфремова С. О., Патлайчук О. В. Філософія свободи: межі та відповідальність у сучасному світі.....	290
Куровська В. Р., Патлайчук О. В. Інновації та їхній вплив на концепцію антропоцентризму в екології	293
Січкаренко М. А., Патлайчук О. В. Час та буття: екзистенційні виміри людського досвіду	297
Гозун Є. С., Патлайчук О. В. Феноменологія цифрового досвіду: нові виміри людського сприйняття	300
Алексєєва А. Ю., Патлайчук О. В. Концепт «надлюдини» Фрідріха Ніцше у сучасному світі.....	304
Сищенко Д. О., Патлайчук О. В. Вплив концепції Ніцше про надлюдину на сучасний кінематограф на прикладі фільмів серії Джокер ...	308
Зайцев О. В., Патлайчук О. В. Поняття "ікігай" як сенсу життя: порівняння з європейськими пошуками сенсу життя	312

Форсова Д. А., Патлайчук О. В. Як побороти стрес за допомогою давньогрецької філософії.....	317
Куйбар В. В., Патлайчук О. В. Вплив штучного інтелекту на сучасну світову культуру.....	320
Біда В. М., Куриленко Т. В. Свобода як цінність	323
Чернега О. Д., Куриленко Т. В. Природа свідомості: дихотомія розуму та тіла	327
Ряжських О. В., Патлайчук О. В. Віртуальна реальність: перспективи та небезпеки.....	330
Говера Л. М., Скальська Д. М. Філософсько-естетичні засади арт-практики	333
Федорчук О. О., Глушко Т. П. Мнемонічні практики в період Середніх віків (крізь призму спадщини А. Блаженного та Ф. Аквінського)	336
Глатковська А. В., Патлайчук О. В. Постправа як інструмент російської пропаганди в TikTok	340
Шинкаренко А. А., Патлайчук О. В. Етичні проблеми науки	345
Шоп Т. В., Дем'яненко Н. М. Особливості формування суб'єкт-суб'єктних відносин у контексті інноваційної освіти	349
Мельникова О. Є., Ступак О. П. «Антропоцентричність» алгоритмічної упередженості у штучному інтелекті	353
Мельниченко О. Ю., Патлайчук О. В. Загрози, тренди та фінансові моделі сучасних Українських медіа	359
Губкін Р. А., Сонечко О. С. Соціальна реабілітація спортсменів-інвалідів в умовах воєнного стану: роль спеціалізованих центрів та спортивних ініціатив.....	363
Кісаров-Дагнер О. Л., Сонечко О. С. Цифрова культура та її вплив на соціальні взаємодії.....	367
Зайцев А. М., Сонечко О. С. Феномен культури скасування та його вплив на суспільство	371
Крилова Н. М., Куриленко Т. В. Людина в сучасному соціальному просторі: інформаційно-комунікаційний аспект	375
Дар'єв А. С., Ступак О. П. Співдія зі штучним інтелектом: етична перспектива	379
Дегтярьова О. А., Камєнсков А. О., Ступак О. П. Самостійна робота студентів ЗВО як засіб формування професійної компетентності	383
Пушкар Д. Р., Куриленко Т. В. Віртуальна реальність та її вплив на життя людини	387
Рижик В. В., Ступак О. П. Постмодернізм у сфері філософії права.....	391

Куйбар В. В.

група 5141м,

Навчально-науковий гуманітарний інститут

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Миколаїв, Україна

slava.kuibar2212@gmail.com

Патлайчук О. В.

кандидат філософських наук, доцент

кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Миколаїв, Україна

oksana.patlaichuk@nuos.edu.ua

Вплив штучного інтелекту на сучасну світову культуру

Штучний інтелект суттєво впливає на культуру, спричиняючи позитивну та негативну трансформацію всередині неї.

Ключові слова: штучний інтелект, культура, технології, суспільство, мистецтво.

Стрімкий розвиток штучного інтелекту (ШІ) змінює культуру, способи створення, споживання та інтерпретації культурних об'єктів. ШІ відкриває нові горизонти для людської творчості, автоматизуючи рутинні процеси та полегшуючи доступ до різноманітних культурних продуктів. Водночас його вплив супроводжується численними викликами, як питання автентичності, етики і прав інтелектуальної власності.

Мета статті – дослідити вплив ШІ на сучасну культуру, звертаючи увагу як його переваги, так і на недоліки. Стаття також спрямована на визначення напрямків трансформацій у майбутньому, які сприятимуть подальшому провадженню ШІ у культуру.

ШІ став основним рушієм змін у багатьох сферах, зокрема в культурі. Розуміння цих змін напряму впливає на розвиток сучасного суспільства. Вплив ШІ породжує низку надзвичайно детальних етичних і соціальних питань, які потребують детального аналізу.

ШІ революціонізує підходи до створення мистецтва, даючи можливість автоматизувати їх. Алгоритми, такі як DALL-E чи ChatGPT, здатні створювати

картини, музику та літературні твори, які раніше вважалося можуть створити тільки люди. Ці інструменти не лише пришвидшують процеси, але й роблять творчість доступною для ширшої аудиторії. Але постає також не вирішене питання автентичності і прав інтелектуальної власності, які потребують певного врегулювання.

Технології машинного перекладу, такі як Google Translate або DeepL, дозволяють людям з різних куточків світу долати мовні бар'єри, сприяючи культурному обміну. Завдяки платформам, які використовують ШІ, наприклад Spotify чи Netflix, користувачі отримують персоналізовані рекомендації, що полегшує пошук і доступ до нового контенту. Однак, така персоналізація може створювати певні інформаційні бульбашки, через які користувачі сервісів переглядають лише ті матеріали, які в рамках їх інтересів, обмежуючи світогляд та різноманітність.

Поряд із численними перевагами, застосування штучного інтелекту в культурних процесах, на перший план також виходять значні недоліки, які ні в якому разі не слід ігнорувати. Надмірна автоматизація призводить до втрати унікальності та наповненості художніх творів, адже ШІ не може передавати емоційний досвід, індивідуальність та інші характеристики пов'язані з автором. В результаті чого, мистецтво може втратити свій глибокий зміст, перетворившись на масовий продукт, позбавлений оригінальності.

Також зростає ймовірність витіснення людської творчості на світовому ринку, оскільки ШІ здатний створювати роботи швидко та дешево. Це може призвести до того, що художники, письменники та музиканти зіткнуться з проблемами пошуку свого місця в культурному просторі.

Суспільство має бути готовим до цих викликів, впроваджуючи заходи, які підтримують творчість, яка створена людиною. Це полягає у розробці політики, яка б регулювала використання ШІ у мистецтві і культурі, прозорість у використанні ШІ, маркуючи твори створені алгоритмом, інструменти для виявлення ШІ, створення освітніх програм про правила використання ШІ тощо. Таким чином, встановлення правил для співпраці людини та ШІ допоможе досягти балансу між інноваціями та традиціями.

Штучний інтелект це дуже потужний інструмент, який значною мірою впливає на культуру, змінюючи способи створення, споживання та поширення культурних продуктів. Водночас, його впровадження супроводжується значними етичними і соціальними викликами, які потребують аналізу та вирішення. Інтеграція ШІ у культурні процеси можлива лише за умови, що технологічні досягнення будуть доповнювати творчість створену людьми, а не змінювати її. Це дозволить зберегти баланс між інноваціями та культурними традиціями, сприяючи подальшому розвитку суспільства.

Список використаних джерел

1. O’Gieblyn, M. Are humans the only ones that can be creative? // Vox. – 2023. – Доступно за посиланням: <https://www.vox.com/the-gray-area/376192/tga-meghan-ogieblyn-creativity-art-ai>.
2. The Global Impact of AI-Artificial Intelligence: Recent Advances and Future Directions, A Review // arXiv. – 2023. – Доступно за посиланням: <https://arxiv.org/abs/2401.12223>.
3. Perceptions of the Fourth Industrial Revolution and Artificial Intelligence Impact on Society // arXiv. – 2023. – Доступно за посиланням: <https://arxiv.org/abs/2308.02030>.
4. AI in society and culture: decision making and values // arXiv. – 2023. – Доступно за посиланням: <https://arxiv.org/abs/2005.02777>.
5. Russell, S., Norvig, P. Artificial Intelligence: A Modern Approach. – Pearson, 2020.
6. How Spotify Uses AI (and What You Can Learn From It) // GeeksforGeeks. – 2023. – Доступно за посиланням: <https://www.geeksforgeeks.org/how-spotify-uses-ai-and-what-you-can-learn-from-it/>.
7. Case Study: How Netflix Is Leveraging AI to Transform Streaming // AI Expert Network. – 2023. – Доступно за посиланням: <https://aiexpert.network/case-study-how-netflix-is-leveraging-ai-to-transform-streaming/>.
8. DeepL vs Google Translate: Which AI Tool Offers More Accurate Translations? // GeeksforGeeks. – 2023. – Доступно за посиланням: <https://www.geeksforgeeks.org/deepl-vs-google/>.
9. How We Generated Millions of Content Annotations // Spotify Engineering. – 2024. – Доступно за посиланням: <https://engineering.atspotify.com/2024/10/how-we-generated-millions-of-content-annotations/>.

Kuibar V. V.
group 5141m,
Educational scientific humanitarian institute
Admiral Makarov National University of Shipbuilding
Mykolaiv, Ukraine
slava.kuibar2212@gmail.com

Patlaichuk O. V.
Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
of the Department of Social and Humanitarian Disciplines and Philosophy
Admiral Makarov National University of Shipbuilding
Mykolaiv, Ukraine
oksana.patlaichuk@nuos.edu.ua

The impact of artificial intelligence on modern world culture

Artificial intelligence significantly affects cultural processes, causing their positive and negative transformation.

Keywords: artificial intelligence, culture, technology, society, art.

УДК 1:122/129+32(091)

Біда В. М.
група 3391,
Навчально-науковий інститут автоматики і електротехніки
Національний університет кораблебудування імені Адмірала Макарова
Миколаїв, Україна
vova2004.bida@gmail.com

Куриленко Т. В.
викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна
tetiana.kurylenko@nuos.edu.ua

Свобода як цінність

У роботі розглянуто основні положення стосовно значимості поняття

«свобода» відносно сучасності. Досліджено питання свободи у правовому та історичному контекстах. Проаналізовано сучасні виклики для свободи. Запропоновано авторський погляд на свободу, яка є не тільки ідеалом, а й життєво необхідним ресурсом.

Ключові слова: свобода, особистість, право, історія, моральність, духовність.

Сьогодні, коли світ стоїть перед новими глобальними викликами, питання свободи набуває особливої актуальності. Сучасність принесла нові виклики, пов'язані з глобалізацією, технологічним розвитком та цифровою революцією. Свобода – це поняття, яке відображає прагнення людини до самостійності, автономії та можливості розвиватися без зовнішніх обмежень. Протягом тисячоліть ця ідея еволюціонувала, набуваючи різних форм та сенсів, які тісно переплітаються з історичними подіями, філософськими концепціями та соціальними трансформаціями.

У своїй зародковій формі ідея свободи виникла ще в античній Греції. Досвід афінської демократії заклав основи для подальших роздумів про права людини та колективну відповідальність за долю держави. У той же час філософи, такі як Платон і Арістотель, розглядали свободу не лише як політичне право, але й як етичну категорію, де свобода особистості тісно пов'язана з її можливістю розвивати свої моральні чесноти.

З середньовіччям поняття свободи отримало новий вимір через вплив релігійних доктрин та встановлення феодальних відносин. Вже у 13 столітті, коли було підписано Велику Хартію вільностей (Magna Carta) в Англії, з'явилися перші спроби закріпити певні права та свободи, які повинні були обмежувати владу монарха, що в подальшому вплинуло на формування сучасних демократичних інститутів.

Епоха Просвітництва принесла ідеї про природні права людини. Локк вважав, що кожна людина має право на життя, свободу і власність, а держава повинна їх захищати. Руссо розвинув ідею соціального договору, де громадяни обмінюють частину волі заради спільного блага, зберігаючи право вибору. Ці ідеї вплинули на Американську та Французьку революції, що стали важливими кроками до сучасної демократії.

У XX столітті свобода отримала ще більш комплексне осмислення. Після жахів світових воєн, численних геноцидів і тоталітарних режимів, важливість захисту прав людини стала беззаперечною. У цей період створювалися міжнародні документи, такі як Загальна декларація прав людини ООН (1948 рік), які формально закріплювали принципи свободи, рівності та гідності кожної людини. Водночас холодна війна стала символом протистояння між різними